

**PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ**

RED:	02
DATA:	20.12.2013
PAG. 1/6	

Aprobată

la ședința Consiliului Facultății Stomatologie
Proces verbal Nr. 6 din 24.03.2015

Aprobată

la ședința catedrei Medicină legală
Proces verbal Nr. 6 din 26.01.2015

Decanul Facultății Stomatologie
Dr.hab., profesor I. Lupan

Șef catedră,
Dr. hab., conferențiar A. Pădure

**PROGRAMA ANALITICĂ PENTRU STUDENȚII
FACULTĂȚII STOMATOLOGIE**

Denumirea cursului: **Medicina Legală și Drept Medical**

Codul cursului: **S.10.O.067**

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Numărul total de ore – 30 ore

inclusiv curs – 12 ore, ore practice – 18 ore

Numărul de credite alocat unității de curs: **2**

Numele autorilor care predau unitățile de curs:

dr. hab., conferențiar Andrei Pădure

dr., conferențiar Valeriu Tetercev

dr., conferențiar Vasile Șarpe

asistent Andrei Serbulenco

Chișinău 2015

PA 7.5.1 PROGRAMA ANALITICĂ

RED: 02

DATA: 20.12.2013

PAG. 2/6

I. Scopul disciplinei Medicina legală

Studierea specificului de examinare și descriere a leziunilor corporale la persoane agresate și pe cadavru întru stabilirea diagnosticului clinic, dezvoltarea capacității de stabilire a diagnosticului diferitor traume, conștientizarea rolului informațiilor clinice și paraclinice ale pacientului la argumentarea diagnosticului clinic și elaborarea concluziilor expertale în funcție de obiectul cercetat și forma acțiunii traumatice.

Scopul disciplinei Drept medical

Familiarizarea viitorilor medici cu noțiunea de drept medical și principiile lui, studierea legislației ce reglementează activitatea medicală în Republica Moldova, a drepturilor și responsabilităților principale ale medicilor și pacienților, formarea abilităților de obținere a acordului informat și a refuzului benevol, de respectare a drepturilor pacienților, conștientizarea responsabilității juridice (civile și penale) a personalului medical și a condițiilor survenirii acesteia.

II. Obiectivele de formare în cadrul disciplinei Medicina legală

La nivel de cunoaștere și înțelegere

- să cunoască importanța medicinei legale și poziția ei în structura disciplinelor medicale;
- să cunoască obiectul și subiectul medicinei legale;
- să cunoască bazele procesuale ale expertizei medico-legale;
- să identifice mecanismele de producere ale leziunilor corporale;
- să deosebească și să descrie caracteristicile morfologice ale leziunilor produse prin agenți mecanici;
- să cunoască motivele examinării medico-legale pe persoane și criteriile de apreciere a gradelor de gravitate a vătămării corporale;
- să definească noțiunile de moarte, cauză a morții și să cunoască modificările cadaverice;
- să cunoască motivele de examinare medico-legală a cadavrelor și principiile autopsiei medico-legale.

La nivel de aplicare

- să stabilească mecanismele de producere a leziunilor corporale;
- să diferențieze leziunile corporale în funcție de agentul vulnerant, să stabilească și să argumenteze diagnosticul lor;
- să descrie corect caracteristicile morfologice ale leziunilor mecanice;
- să efectueze examinarea medico-legală a persoanelor vătămate;
- să stabilească corect gradul de gravitate al vătămării corporale la persoanele agresate;
- să poată aprecia legătura de cauzalitate dintre diferite fenomene medicale, inclusiv dintre traumă și moarte.

La nivel de integrare

- să aprecieze importanța medicinei legale în contextul medicinei generale și integrarea ei cu disciplinele conexe medicale și juridice;
- să conștientizeze necesitatea posedării de către medicul clinician a cunoștințelor și abilităților practice din domeniul medicinei legale;
- să dezvolte cunoștințe cu privire la teoria și practica medico-legală.

PA 7.5.1 PROGRAMA ANALITICĂ

RED: 02

DATA: 20.12.2013

PAG. 3/6

Obiectivele de formare în cadrul disciplinei Drept medical:

La nivel de cunoaștere și înțelegere

- să cunoască noțiunea de drept medical, subiecții raportului de drept medical, conținutul, principiile și izvoarele lui;
- să cunoască principiile fundamentale de organizare a sistemului de ocrotire a sănătății din țară;
- să cunoască drepturile și obligațiile medicului, reglementarea juridică a exercitării profesiei de medic;
- să definească noțiunile principale ale dreptului medical (pacient în calitate de consumator al serviciilor de sănătate, act medical, consimțământ, informații medicale și secret medical, eroare și greșeala medicală, iatrogenie, responsabilitate etc.);
- să cunoască drepturile pacientului, condițiile de limitare a lor;
- să cunoască cerințele înaintate față de perfectarea acordului informat sau a refuzului benevol la intervenția medicală;
- să cunoască cerințele înaintate față de perfectarea fișei medicale a bolnavului de staționar;
- să cunoască noțiunea de diagnostic clinic, compartimentele lui, principiile de elaborare și formulare;
- să cunoască tipurile de responsabilitate juridică și temeiurile pentru tragere la răspundere;
- să cunoască infracțiunile profesionale ale lucrătorilor medicali și farmaceutici, stipulate de Codul Penal.

La nivel de aplicare

- să explice drepturile pacientului, să le respecte și asigure în activitatea profesională;
- să aplice modul antipaternalist al relațiilor cu pacientul;
- să poată informa pacienții conform cerințelor legislației în vigoare;
- să aplice principiul confidențialității informațiilor ce țin de secretul medical;
- să poată obține și completa corect consimțământul informat al pacientului;
- să poată obține și completa corect refuzul benevol al pacientului la intervenția medicală;
- să completeze documentația medicală conform cerințelor înaintate;
- să aprecieze prezența unor deficiențe în activitatea medicală;
- să poată identifica circumstanțele și condițiile interpretate de Codul Penal drept elemente ale infracțiunilor legate de exercitarea profesiei medicale.

La nivel de integrare

- să conștientizeze importanța posedării de către medicul clinician a cunoștințelor și abilităților practice din domeniul dreptului medical;
- să respecte principiile de etică și deontologie în activitatea medicală.

III. Condiționări și exigențe prealabile

Medicina legală este o știință complexă care prezintă organelor de drept informații și concluzii de ordin medical și biologic întru stabilirea adevărului juridic. Studiarea ei în calitate de disciplină la etapa universitară va permite acumularea cunoștințelor necesare pentru a putea stabili diagnosticul morfo-lezional al unui traumatism (la persoane și pe cadavre); a descrie corect modificările și leziunile provocate de un agent extern; a aprecia legătura de cauzalitate dintre acțiunea traumatică și moarte; a determina gradul de vătămare corporală la persoane agresate;

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

RED: 02

DATA: 20.12.2013

PAG. 4/6

însușirea deprinderilor practice pentru a soluționa probleme situaționale de urgență la solicitarea organelor de drept; a ști sarcinile medicului la cercetarea cadavrului la fața locului.

Dreptul medical reprezintă ansamblul normelor juridice care reglementează raporturile juridice profesionale patrimoniale și nepatrimoniale, stabilite între cei care exercită profesii medicale și pacienți, precum și raporturile specifice instituțiilor medico-sanitare, caracterizate prin poziția de egalitate juridică a participanților la aceste raporturi juridice. Studiarea ei la etapa universitară va permite acumularea cunoștințelor necesare pentru activitatea ulterioară a viitorilor medici: promovarea modului antipaternalist al relațiilor cu pacienții, protejarea drepturilor lor, obținerea acordului informat, cât și a refuzului pacientului, completarea corectă și deplină a documentației medicale, condițiile survenirii răspunderii juridice profesionale medicale.

IV. Conținutul de bază a cursului

A. Prelegeri:

Nr.	Tema	Ore
Medicină legală		
1.	Introducere în medicina legală. Obiectul, organizarea și bazele procesuale ale expertizei medico-legale.	2
2.	Tanatologia medico-legală. Aspecte medicale și juridice ale resuscitării, transplantării, eutanaziei. Metodologia examinării cadavrelor.	2
3.	Traumatologia medico-legală.	2
Total pe Medicină legală		6
Drept medical		
4.	Dreptul medical. Legislația din domeniul ocrotirii sănătății. Drepturile fundamentale ale pacientului. Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului.	3
5.	Cerințe înaintate față de documentația medicală. Principii de elaborare a diagnosticului. Responsabilitatea și contravenții în practica medicală.	3
Total pe Drept medical		6
Total		12

B. Lucrări practice:

Nr.	Tema	Ore
Medicină legală		
1.	Tanatologie medico-legală. Aspecte medicale și juridice ale resuscitării, transplantării, eutanaziei. Metodologia examinării cadavrelor.	4
2.	Expertiza medico-legală a leziunilor prin obiecte contondente și ascuțite. Cerințe înaintate față de documentația medicală. Principii de elaborare a diagnosticului.	4
3.	Expertiza medico-legală a persoanelor.	4
4.	Expertiza medico-legală a leziunilor prin arme de foc.	3
Total pe Medicină legală		15
Drept medical		
5.	Drepturile fundamentale ale pacientului. Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului. Iatrogenia, accidentul, greșeala și eroarea în practica medicală.	3
Total pe Drept medical		3
Total		18

PA 7.5.1 PROGRAMA ANALITICĂ

RED: 02

DATA: 20.12.2013

PAG. 5/6

V. Bibliografia recomandată:

A. Obligatorie:

1. Baciú Gh. Curs de Medicină legală. Chişinău, 2013.
2. Ungurean S. Medicina Legală. Chişinău, 1993.
3. Baciú Gh., Pădure A., Şarpe V. Traumatismele mecanice în aspect medico-legal. Chişinău, 2006.
4. Baciú Gh. Expertiza medico-legală a cadavrului şi persoanei (Ghid practic). Chişinău, 2008.
5. Pădure A. Deficienţele asistenţei medicale cu profil chirurgical sub aspect medico-legal. Chişinău, 2014.
6. Legea ocrotirii sănătăţii (nr.411). Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 22.06.1995, nr.34
7. Lege cu privire la drepturile şi responsabilităţile pacientului (nr.263). Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 30.12.2005, nr. 176-181.
8. Lege cu privire la exercitarea profesiunii de medic (nr.264). Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 23.12.2005, nr. 172-175.
9. Pădure A., Baciú Gh., Hotineanu VI. Cerinţele înaintate faţă de perfectarea fişei medicale a bolnavului de staţionar (formularul 003/e). Chişinău, 2009.

B. Suplimentară:

1. Baciú Gh. Istoricul Mediciniei legale în Republica Moldova. Chişinău, 1997.
2. Tetercev V., Mateicic V., Pădure A. Examinarea medico-legală a cadavrului la faţa locului (material didactic). Chişinău, 2004.
3. Ungurean S. Deficienţe medicale: cauze şi consecinţe. Chişinău, 2001
4. Pădure A. Evaluarea medico-legală a deficienţelor din asistenţa medicală de profil chirurgical. Chişinău, 2011.
5. Novac-Hreplenco T., Dodon I. Bazele legislaţiei în sistemul sănătăţii publice. Chişinău, 2006
6. Ţârdea T., Gramma R. Bioetica medicală în Sănătate Publică. Chişinău, 2007.

VI. Metode de predare şi învăţare utilizate

Disciplina Medicină legală şi Drept medical este predată în manieră clasică: cu prelegeri, seminare şi lucrări practice. La prelegeri va fi citit cursul teoretic de către titularii de curs. La seminare vor fi discutate în baza problemelor de situaţie unele teme teoretice, iar la lucrările practice studenţii vor participa la autopsie şi vor efectua autopsie de sine stătător, vor elabora raport de examinare medico-legală a cadavrului, vor participa la examinarea persoanelor agresate şi vor studia preparatele macroscopice umede şi uscate din muzeul catedrei, vor obţine consimţământul şi refuzul pacientului în cadrul unui joc pe roluri. Catedra îşi rezervă dreptul de a petrece unele lucrări practice în manieră interactivă.

VII. Sugestii pentru activitate individuală

Din punct de vedere pedagogic, una din cele mai puţin eficiente metode de însuşire este ascultarea pasivă a cursurilor, chiar şi în cazul structurării şi ilustrării foarte minuţioase ale acestora.

Vă puteţi convinge de acest fapt pe experienţa proprie. De exemplu, dacă doriţi să gătiţi o prăjitură, cum credeţi, ce va fi mai eficient, să priviţi o programă bună culinară la televizor sau să luaţi reţeta şi să încercaţi să coaceţi prăjitura la bucatărie? Şi nu este vorba că programul televizat nu este interesant sau că nu sunteţi suficient de motivaţi pentru a coace prăjitura. Pur şi simplu,

PA 7.5.1 PROGRAMA ANALITICĂ

RED: 02

DATA: 20.12.2013

PAG. 6/6

pentru a însuși ceva este nevoie de cât mai multe modalități de procesare a materialului studiat. Îndeplinirea practică a unui lucru este mult mai eficientă, decât citirea despre cum trebuie să faci, dar și mai eficient este să înveți pe altcineva să facă același lucru. Iată de ce cel mai bine cunosc disciplina profesorii, care predau această disciplină.

Dacă doriți să aveți succese în însușirea Medicinii legale și Dreptului medical, urmează să lucrați activ cu materialul. Ce înseamnă acest lucru:

1. Inițial citiți materialul, dar nu pur și simplu îl parcurgeți cu vederea pe diagonală. Faceți notițe. Încercați să formulați singuri momentele principale. Studiați schemele și imaginile din manual.

2. Veniți la cursuri și lucrări practice, dar nu pentru a face prezentă! Dacă procedați altfel, puțin probabil că veți face față cerințelor. Conspectați atent. Treceți informația prin sine și întrebați-vă: Sunteți de acord cu profesorul? Înțelegeți despre ce este vorba? Corespunde materialul predat cu cel din manual?

3. Puneți întrebări! Profesorului, unul altuia, sine însuși. În aula, în sala de studii, în coridoare, în birourile profesorilor. Faptul că puneți întrebări înseamnă că încercați să înțelegeți și să prelucrați materialul predat și nu poate fi decât salutar.

4. Organizați-vă în grupuri de câte 2-3 studenți pentru a vă întâlni regulat în vederea discuțiilor asupra materialului cursului și pregătirea pentru totalizări. De regulă, în grupuri de lucru mici se sintetizează o înțelegere mult mai amplă și mai clară, decât lucrând individual. În plus, abilitatea de a explica colegilor materialul însușit vă va fi foarte utilă pentru viitor.

VIII. Metode de evaluare

La disciplina Medicină legală și Drept medical lucrul studentului este zilnic apreciat cu note de la 10 până la 0. Modulul se termină cu colocviu simplu. La colocviu nu sunt admiși studenții cu media anuală sub nota 5, precum și studenții care nu au recuperat absențele de la seminare și lucrări practice. Colocviul include răspunsul oral și/sau testare în forma scrisă și este considerat susținut dacă nota finală este egală cu 5 sau este mai mare. În acest caz studentul este calificat "atestat".

Neprezentarea la colocviu fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale colocviului nepromovat.

IX. Limba de predare

Română, Rusă.